

РАХУНКОВА ПАЛАТА УКРАЇНИ

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 226-33-82
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

20.01.2016 № 04-83

На № _____ від _____

Голові Верховної Ради
України

Гройсману В.Б.

Щодо результатів аудиту

Шановний Володимире Борисовичу!

Рахункова палата провела аудит ефективності використання коштів державного бюджету на забезпечення протезуванням та ортезуванням виробами підвищеної функціональності за технологіями виготовлення, які відсутні в Україні, окремих категорій громадян, які брали участь в антитерористичній операції та/або у забезпеченні її проведення (звіт затверджено рішенням Рахункової палати від 15.12.2015 № 11-3).

За результатами аудиту Рахункова палата зробила висновок, що виконання запровадженої за ініціативою Уряду з листопада 2014 року бюджетної програми за КПКВК 2505040 «Забезпечення протезуванням виробами підвищеної функціональності за технологіями виготовлення, які відсутні в Україні, окремих категорій громадян, які брали участь в антитерористичній операції та/або у забезпеченні її проведення», незважаючи на її соціальну значущість і актуальність, а також повну фінансову забезпеченість, через недосконалість організаційного та нормативно-правового супроводу фактично не забезпечується. Затверджені для її реалізації на 2014 рік бюджетні призначення у сумі 7 млн грн взагалі не освоювалися, а із 150 млн грн призначень 2015 року станом на 01.11.2015 освоєно лише 6,6 млн грн (4,4 відс.), прогнозне виконання програми до кінця року становить 27,6 млн грн (18,4 відс.) загального обсягу бюджетних призначень. Із передбаченої розрахунками до бюджетної програми на 2014 рік чисельності учасників антитерористичної операції (далі – АТО), які підлягали протезуванню за кордоном (сім осіб), не отримав грошової допомоги жоден, у 2015 році станом на 01.12.2015 забезпечено протезуванням за кордоном лише шістьох із 150 осіб, яким планувалося надати таку допомогу, а для п'яти учасників протезування лише розпочато.

Причинами такого стану є незабезпечення Міністерством соціальної політики (далі – Мінсоцполітики) та Державною службою України у справах

ветеранів війни та учасників антитерористичної операції (далі – Служба АТО) належної координації та взаємодії органів, причетних до організації процесу протезування за кордоном учасників АТО виробами підвищеної функціональності за технологіями, які відсутні в Україні; нез'ясованість виконавцями програми контингенту осіб, які потребують такого протезування, у т.ч. через неврахування періоду, необхідного для підготовки до протезування; коливання курсів валют, що позначилося на повноті та якості наданої іноземними компаніями спеціалізованої допомоги учасникам АТО, а також неспроможність Служби АТО як відповідального виконавця цієї програми забезпечити належне її виконання (відсутні кадри відповідної кваліфікації, недоукомплектовані посади, низький рівень відповідальності).

Вартість протезування за кордоном має тенденцію до постійного зростання, оскільки обрані надавачі спеціалізованої допомоги, по суті, є монополістами, а також через коливання курсу валют. Так, протезування учасників АТО забезпечували лише дві компанії: «Otto Bock» і «Corpora S.u.r.l.», з яких остання впродовж трьох місяців підвищила вартість протезування у валютному еквіваленті на 20,7 відсотка. При цьому вартість протезування, зокрема, однієї верхньої кінцівки за кордоном перевищувала в 1,5 – 3 рази середню вартість протезування в Україні за майже аналогічними технологіями.

Аудит засвідчив, що стан вітчизняної протезної галузі вже на сьогодні дає можливість здійснювати протезування учасників АТО за новітніми технологіями в Україні, а її належна державна підтримка могла би забезпечити новітнє вітчизняне виробництво, надійне гарантійне обслуговування та значну економію бюджетних коштів, у т.ч. за рахунок видатків на оплату проїзду і перебування учасників АТО та їх супровід за кордоном.

На виконанні цієї бюджетної програми позначилися і проблеми нормативно-правового характеру. Порядок протезування та ортезування виробами підвищеної функціональності за технологіями виготовлення, які відсутні в Україні, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 518 (далі – Порядок № 518), має правові прогалини та потребує вдосконалення, а саме:

- має ознаки порядку використання бюджетних коштів, передбачених статтею 20 Бюджетного кодексу України, проте не визначає відповідального виконавця за КПКВК 2505040;

- не визначає умов і порядку пошуку, вибору закордонних надавачів спеціалізованої допомоги, порівняння цих пропозицій між собою та з можливостями вітчизняних фахівців в Україні, а також процедури оцінки рівня кваліфікації вітчизняних спеціалістів, що створює умови для неефективного використання бюджетних коштів;

- на відміну від Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації інвалідів, дітей-інвалідів та інших окремих категорій населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.2012 № 321 (далі – Порядок № 321), цей Порядок не передбачає умов післягарантійного ремонту виробів підвищеної функціональності, прийняття рішень щодо його доцільності та вимог про внесення відповідних даних до Централізованого банку даних з проблем інвалідності (далі – ЦБІ);

- не визначає механізму внесення учасником АТО коштів на покриття різниці між фактичними витратами та розміром грошової допомоги, яка може виникнути через коливання курсу валют на етапі остаточних розрахунків. Це створює ризики несвоєчасного завершення розрахунків і перекладає таку відповідальність безпосередньо на учасника АТО;

- передбачає лише раз згідно з абзацом другим пункту 5 Порядку № 518 право на отримання грошової допомоги на протезування однієї кінцівки за кордоном, заміну приймальної гільзи (куксоприймача) і післягарантійний ремонт виробів підвищеної функціональності. Водночас користувачі вітчизняних виробів, виданих згідно з Порядком № 321, мають право на їх безоплатну заміну після закінчення строку експлуатації виробу та/або у разі зміни антропометричних даних і на післягарантійний ремонт. За таких умов і через значну вартість протезування за кордоном учасники АТО будуть фінансово не спроможні самостійно оплатити повторне встановлення виробу після закінчення строку його експлуатації. Це ставить їх в нерівні умови з користувачами вітчизняних виробів.

Крім того, термін «лікувально-тренувальний» протез відсутній у чинних нормативно-правових актах України, які регулюють питання забезпечення ТЗР окремих категорій населення, що ускладнює застосування Порядку № 518.

Службою АТО не забезпечено належного укладання та виконання тристоронніх договорів із закордонним надавачами спеціалізованої допомоги про здійснення протезування учасників АТО за кордоном, що призвело в окремих випадках до порушення Порядку № 518, неефективного використання коштів і втрат державного бюджету, а також відстрочило протезування трьох учасників АТО. Зокрема, через непередбачення Службою АТО в договорі з компанією «Otto Bock» умов повернення ПДВ **44,4 тис. грн** повернені лише **через два з половиною** місяці після повернення в Україну учасника АТО. За рештою протезованих цією компанією учасників АТО кошти, за розрахунками аудиторів, у сумі **355,6 тис. грн** не надходили, а Служба АТО звернень з цього питання не направляла. У договорах із компанією «Coproga S.u.r.l» чітко не визначені умови здійснення сервісного обслуговування виробів підвищеної функціональності, а сервісний центр в Україні, передбачений п. 5.1.5 договорів, на дату аудиту не створений, що унеможлиблює отримання таких послуг учасниками АТО.

За результатами проведеного аудиту Рахункова палата рекомендувала Кабінету Міністрів України вжити заходів щодо:

- розгляду питання стимулювання розвитку новітніх технологій протезування виробами підвищеної функціональності в Україні;

- розгляду питання об'єднання бюджетних програм за КПКВК 2505040 і КПКВК 2507030, за останньою з яких кошти державного бюджету спрямовуються на забезпечення окремих категорій населення, в т.ч. учасників АТО, протезуванням в Україні;

- забезпечення контролю з боку Мінсоцполітики як головного розпорядника бюджетних коштів за обґрунтованістю планування видатків і ефективністю використання бюджетних коштів на протезування учасників АТО за кордоном;

- надання доручення керівникам міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та державних органів забезпечувати заповнення Єдиного реєстру учасників АТО, зокрема, в частині їх потреби в ТЗР;

- внесення змін до Порядку № 518 у частині визначення відповідального виконавця бюджетної програми за КПКВК 2505040; умов вибору закордонних надавачів спеціалізованої допомоги, порядку їх порівняння між собою та з можливостями вітчизняних виробників, процедури оцінки рівня кваліфікації вітчизняних спеціалістів; порядку здійснення післягарантійного ремонту виробів та прийняття рішення про його доцільність, внесення даних до ЦБІ.

Надсилаємо інформацію відповідно до статті 37 Закону України «Про Рахункову палату» в порядку інформування.

З повагою

Голова

Р.М. Магута